

รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

ผจญ ลานเหลือ^{1*} สมนึก วิสุทธิแพทย์² และ ทวีศักดิ์ รูปสิงห์³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตร เพื่อสุขภาพ 2) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ 3) สร้างรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ และ 4) สร้างคู่มือในการใช้รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ประชากรประกอบด้วยผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ คัดกรองจากผู้ประกอบการที่ทำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม, เกษตรอินทรีย์และการผลิตทางการเกษตรมาตรฐานอื่น ๆ ที่สูงกว่าขึ้นไป ในระดับเจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยศึกษาข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลการผลิตพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรขึ้นทะเบียน แล้วทั้งสิ้น 341,532 ราย รวมพื้นที่ปลูกด้วยมาตรฐานทั่วประเทศ 2,529,891.14 ไร่ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน กระจายให้มีความหลากหลายของผลิตผลและพื้นที่ทุกภาค ตามสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนและได้มาตรฐานที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพมี 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านความรู้ ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 10 ปัจจัย (2) ปัจจัยด้านทักษะ ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 10 ปัจจัย และ (3) ปัจจัยด้านคุณสมบัติอื่น ๆ ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อย 5 ปัจจัย รวมทั้งสิ้น 25 ปัจจัย 2) องค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีการเรียงลำดับดังนี้ (1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการ ($\bar{X}$ =3.88) (2) ปัจจัยด้านความรู้ของผู้ประกอบการ ($\bar{X}$ =3.80) และ (3) ปัจจัยด้านทักษะในการทำงานของผู้ประกอบการ ($\bar{X}$ =3.76) 3) ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความ เห็นว่า การจัดทำคู่มือรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพในภาพรวมมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.65 และ 4) มีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 92.86

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา; ผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

รับพิจารณา: 20 กุมภาพันธ์ 2561

แก้ไข: 17 สิงหาคม 2564

ตอบรับ: 30 สิงหาคม 2564

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการพัฒนารัฐวิสาหกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนางานบริการวิชาการและอุตสาหกรรมสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ รองศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. +668 1615 1025 อีเมล: sir.pachon@gmail.com

Model Development for Agricultural Health Product Producers

Pachon Larnlua^{1*} Somnoek Wisuttipaet² and Taweesak Roopsing³

Abstract

The purposes of this research were to 1) explore existing conditions for agricultural health product producers, 2) look into components of a model being developed for agricultural health product producers, 3) create a model on how to support agricultural health product producers, and 4) construct a manual for the model to improve agricultural health product producers. The research population consisted of agricultural health product producers, who were business owners, managers, and community enterprise leaders selected through their good agricultural practices (GAP), organic agriculture, and other higher-level agricultural production. The data were obtained from the GAP data center, National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards, Ministry of Agriculture and Cooperatives (February, 2017). For the time being, there were 341,532 registered GAP farmers including with the land of 2,529,891.14 Rais. Taro Yamane was applied to determine the sample size of 400 people who could contribute various kinds of products and came from different regions according to registered establishments and required standard. The instruments used in this research were interviews and questionnaires, and the statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results of the research were summarized as follows: 1) the respondents put the focus on the three main components that contributed to the overall success of the farmer, consisting of (1) knowledge factors comprising 10 sub-factors, (2) skill factors comprising 10 sub-factors, and (3) other quality factors comprising 5 sub-factors, totaling 25 factors. 2) The main factors that highly affected the overall success of the agricultural producers in each aspect revealed the all aspects concerning opinions were at levels, which ranked as follows. (1) Other factors regarding the agricultural health products producers' attributes ($\bar{x}=3.88$), (2) factors of the entrepreneurs' knowledge ($\bar{x}=3.80$), and (3) factors regarding the entrepreneurs' work skills ($\bar{x}=3.76$). 3) Most experts commented that the manual development of the model for the development of agricultural producers for health in the overall was appropriate at 93.65 percent and 4) there was a possibility of implementing the model at 92.86 percent.

Keywords: model development; agricultural health products producers

Received: February 20, 2018

Revised: August 17, 2021

Accepted: August 30, 2021

¹ Doctoral Degree Student, Department of Industrial Business Development and Human Resources, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Associate Professor, Vice President for Academic Services and Industrial Relations King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Associate Professor, Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

* Corresponding Author Tel. +668 1615 1025 e-mail: sir.pachon@gmail.com

1. บทนำ

ตลาดโลกในปัจจุบันสินค้าเกษตรอินทรีย์ (ออร์แกนิก : Organic) และสินค้าเกษตรปลอดภัยต่างได้รับความนิยมอย่างมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม งานส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมทางการเกษตรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นอาชีพหลักของคนไทยส่วนใหญ่ ที่สามารถสร้างการพัฒนาประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ถือว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเกษตรกรคือผู้ผลิต การขยายตัวทางเศรษฐกิจและตลาดการค้าระหว่างประเทศในช่วงที่ผ่านมาเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพของสินค้า ประกอบกับการปฏิบัติตามกรอบกติกาการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานสากลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ การยอมรับในสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศไทย ภาครัฐจึงได้ออกมาตรฐานด้านความปลอดภัย โดยอิงมาตรฐานสากลเพื่อให้สินค้าเกษตรของไทยมีคุณภาพและปลอดภัยสูงทัดเทียมอารยประเทศจนถึงขั้นออกใบรับรองมาตรฐานได้ [1] กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2560 เป็น “ปีแห่งการยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน” ขับเคลื่อนนโยบายโดยเน้นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารไทยทั้งระบบ โดยผลักดันมาตรฐานสินค้าเกษตรไทยสู่สากลเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตและลดอุปสรรคในการส่งออกสินค้าเกษตรไทย นอกจากนี้ยังได้จัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร ทั้งระบบเกษตรปลอดภัยหรือการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agriculture Practice: GAP) และ ระบบเกษตรอินทรีย์ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น [2] หลังจากที่ได้ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานแล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล [3] กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีการต่อยอดเพื่อให้ระบบการผลิตและตลาดครบวงจรด้วยการพัฒนาตลาดออนไลน์โดยใช้ชื่อว่า www.dgtfarm.com หรือดิจิทัลฟาร์มดอทคอม ซึ่งถือเป็นการตลาดออนไลน์ในรูปแบบใหม่ด้วยการจับคู่ระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการและผู้บริโภค หรือผู้ซื้อกับผู้ขายโดยอัตโนมัติ เพื่อขยายช่องทางการตลาดและจำหน่ายสินค้ามาตรฐานของ

เกษตรกร โดยคัดเลือกเฉพาะสินค้าที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าที่มีเครื่องหมายคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าสินค้าผลิตมาจากแหล่งที่ใด ซึ่งมีสินค้าด้านการเกษตร พืช ผัก สัตว์ อาหารแปรรูปหรือที่ยังไม่แปรรูป ก็จะอยู่ในเว็บไซต์นี้ [4] สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นองค์กรนำด้านการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารสู่ระดับสากล ดำเนินการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้สอดคล้องกับหลักสากล กฎหมายที่เกี่ยวข้องและสุขอนามัยพืชทั้งระดับทวิภาคี รวมทั้งผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้วยความสำคัญของการเกษตรจึงมีใช้มีเพียงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้นที่มีหน้าที่โดยตรง กระทรวงพาณิชย์เองก็พยายามส่งเสริมให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ไทยไปสู่ตลาดโลก ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัวไม่เว้นแม้แต่ในประเทศไทย เกษตรอินทรีย์จึงเป็นตัวเลือกที่อยู่ในลำดับต้น ๆ ของกลุ่มคนที่หันกลับ มาดูแลสุขภาพสุขภาพกันมากขึ้น สำหรับในส่วนของกระทรวงพาณิชย์นั้นก็ได้มีการวางยุทธศาสตร์ด้านการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ปีพ.ศ. 2560 – 2564 ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ กระทรวงพาณิชย์เองก็ได้มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย สมาคมออร์แกนิกแห่งประเทศไทย ท็อปซูเปอร์มาร์เก็ต เลมอนฟาร์ม และโมเดิร์นเทรดเป็นต้น โดยได้มีการดำเนินโครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเข้าไปพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ร่วมกับชุมชน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ของชุมชนนั้นได้คุณภาพและมาตรฐานจนถือมือผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีรายได้สามารถเลี้ยงครอบครัวได้เพิ่มสูงขึ้น โดยที่ผ่านมามีกระทรวงพาณิชย์ได้ร่วมกับหน่วยงานภาคเอกชนดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของไทย แยกเป็นการส่งเสริมตลาดเกษตรอินทรีย์ในประเทศ เช่น การเปิดโอกาสให้เกษตรกรจากต่างประเทศได้เข้ามาเรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์และสร้างเครือข่ายกับเกษตรกรไทย (Opportunity on Organic Farm) การร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาและรับซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์จากชุมชน การส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ร่วมกับโมเดิร์นเทรดและ

ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ในส่วนของตลาดต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ได้สร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ร่วมกับสมาคมการค้าเกษตรอินทรีย์ของสหรัฐฯ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเกษตรอินทรีย์ระดับโลก โดยได้ดำเนินการสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 – 2564 และได้บรรจุในแผนปฏิบัติการเรื่องเกษตรอินทรีย์ ปีพ.ศ. 2559 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ [3]

แต่ปรากฏว่าเมื่อหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงผลกำไร (Non-Governmental Organizations : NGOs) สํารวจตลาดทั่วประเทศกลับพบว่า สินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าเกษตรปลอดภัยที่สุ่มตัวอย่างจากตลาดสดทุกระดับ ตั้งแต่ตลาดนัดจนถึงตลาดในห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั่วประเทศมาตรวจสอบในห้องปฏิบัติการ พบว่ามีสารพิษตกค้างในปริมาณที่สูงมากสรุปได้ว่าสินค้าแพงหรือถูกไม่มีความแตกต่างด้านความปลอดภัยเลย ทั้ง ๆ ที่ภาครัฐมีระบบตรวจสอบที่รัดกุมทุกขั้นตอน จึงเป็นที่มาของคำถามว่า สารพิษปนเปื้อนมาได้อย่างไร เป็นผลให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในมาตรฐาน นำความเสียหายสู่สุขภาพของประชาชนทุกคนและกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ [5] และ [6] ผู้วิจัยจึงได้หารูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพทุกขนาดทุกมาตรฐาน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพเพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาต่าง ๆ รวมถึงได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพให้ได้มาตรฐานสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

2.2 เพื่อศึกษาค่าประกอบของรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

2.3 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

2.4 เพื่อสร้างคู่มือในการใช้รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 กลุ่มประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ จำนวน 425 ราย

3.2 กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.2.1 กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้เชี่ยวชาญในส่วนการบริหารการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ จำนวน 10 คน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2.2 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 425 คน โดยใช้วิธีของ Taro Yamane ที่ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ [7]

3.2.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการจำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการแบบผสม (Mixed Methodology) ประกอบด้วย วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งออกเป็น การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

4.2 สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ เช่น ผู้บริหารบุคลากรระดับผู้จัดการ ผู้นำวิสาหกิจชุมชน ในสถานประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพที่ดำเนินการผลิตโดยใช้มาตรฐานระดับ GAP ขึ้นไป เพื่อนำความคิดเห็นมาสังเคราะห์กำหนดกรอบคำถามของแบบสอบถามแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 10 คน

4.3 สร้างแบบสอบถามรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ โดยตรวจหาคุณภาพของ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม IOC (Index of item Objective Congruence) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 จากนั้นหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คนแล้วนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยเทคนิคสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้ค่าครอนบ์คอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมทั้งฉบับ และเก็บข้อมูลสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานประกอบการผลิตทางการเกษตร ผ่านการคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Regression แบบ Stepwise

4.4 นำผลวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์มาร่างรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ และจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพฉบับร่าง

4.5 ตรวจสอบและประเมินรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ด้วยการประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) จำนวน 14 คน จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ และจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติสำหรับดำเนินการตาม รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพฉบับสมบูรณ์

ตารางที่ 2 ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ

ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
K1 ความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่องวิธีการปลูก ดูแลบำรุง และการเก็บผลผลิต	3.91	0.85	มาก
K2 ความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่องปุ๋ย สารอาหารที่ใส่ในดิน บำรุงดิน	3.96	0.82	มาก
K3 มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่อง ดิน น้ำ แสงแดด	3.55	0.88	มาก
K4 มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่องสารกำจัดศัตรูพืช และวิธีการอื่น ๆ	3.73	0.70	มาก
K5 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างชัดเจนว่าพืชที่ต้องการผลิต เหมาะสมกับภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แบบใด	3.96	0.82	มาก
K6 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า พื้นที่โดย รอบที่ทำการเกษตร มีสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรมสังคม โครงสร้างการจ้างแรงงาน	3.88	0.86	มาก
K7 มีความรู้ด้านการขาย การตลาด มองเป้าหมายชัดเจน ติดตามวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	3.89	0.93	มาก
K8 มีความรู้ด้านการทำบัญชี จัดทำงบประมาณ การประเมินผล	3.42	0.87	มาก

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพในภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ความรู้ของผู้ประกอบการ (Knowledge)	3.80	0.67	มาก
2. ทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ (Skills)	3.76	0.71	มาก
3. คุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน (Attribute)	3.88	0.61	มาก
รวม	3.81	0.66	มาก

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยรวมของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าระดับความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน

5.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพขององค์ประกอบหลัก ดังตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 4

5.2.1 ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ

ตารางที่ 2 ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ (ต่อ)

ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
K9 มีความรู้ด้านสารสนเทศและเครือข่ายสังคม	4.11	0.93	มาก
K10 มีความรู้ด้านกฎหมายพื้นฐาน เช่น ข้อกำหนด ข้อบังคับ ข้อห้าม ในการทำการเกษตร ที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด	3.98	0.88	มาก
K11 มีความรู้ มีความสามารถ ในการแยกแยะวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)	3.43	1.17	มาก
K12 มีความรู้ มีความสามารถ ในการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาแนวทางให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์	3.84	0.89	มาก
รวม	3.80	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ ระดับมาก
 ระดับความสำคัญของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตร 5.2.2 ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการ
 เพื่อสุขภาพ ด้านความรู้ของผู้ประกอบการโดย รวมอยู่ใน ทำงานของผู้ประกอบการ

ตารางที่ 3 ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ

ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
S1 ศึกษาและเข้าใจอย่างชัดเจนว่าพื้นที่ทำการ เกษตรมีความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำทาง ธรรมชาติทั้งป้อนอย่างไร และหากมีปัญหาอุปสรรคจะต้องรู้วิธีแก้ไขปัญหา หาทางออกได้	3.90	0.80	มาก
S2 สามารถตรวจสอบความถูกต้องของแผนการผลิต กระบวนการผลิต ก่อนทำการผลิต ทุกครั้ง วัตถุดิบทุกชนิด เม็ด เมล็ดพันธุ์ ชีวภัณฑ์ ฯลฯ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่าง เข้มงวด และรัดกุม	3.79	0.85	มาก
S3 สามารถทบทวนปัญหาในการผลิตที่ผ่านมา พร้อมเน้นย้ำวิธีป้องกัน และวิธีแก้ไขให้แก่ เกษตรกร	3.85	0.76	มาก
S4 สามารถทบทวน เน้นย้ำเรื่อง ชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงาน แก่เกษตรกร ทุกครั้ง	3.67	0.81	มาก
S5 สามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพแทนการใช้สารเคมี (กรณีไม่ใช่กลุ่มเกษตรอินทรีย์)	3.99	0.90	มาก
S6 สามารถเน้นย้ำแก่เกษตรกรในการใช้ยาและ สารเคมีต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นและต้องเป็น ชนิดที่ต้องผ่านการรับรอง และถูกต้องตามกฎระเบียบ จากกรมวิชาการเกษตรเท่านั้น (กรณีไม่ใช่กลุ่มเกษตรอินทรีย์)	4.05	0.92	มาก
S7 สามารถใช้ทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นนวัตกรรมได้	3.63	1.22	มาก
S8 มีทักษะเกี่ยวกับด้านการสอนงานแก่เกษตรกร โดยเฉพาะ เรื่องมาตรฐาน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติของการทำเกษตรแต่ละชนิด (เช่น เกษตรอินทรีย์, เกษตรปลอดภัย, เกษตรทั่วไป) อย่างเข้าใจและให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด	3.60	0.84	มาก
S9 เข้าใจและปฏิบัติได้ ในบทบาทการเป็นผู้รับมือกับความยุ่งยาก เช่น เทคนิคการ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ที่เกิดจากภัยทางธรรมชาติ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ประมาท อุบัติเหตุ ในการทำการเกษตร	3.94	0.92	มาก
S10 มีทักษะในการใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารได้	3.46	1.27	มาก
S11 มีมนุษยสัมพันธ์ และทำงานร่วมกับเกษตรกรทุกคนทุกระดับได้เป็นอย่างดี	3.80	2.14	มาก

ตารางที่ 3 ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ (ต่อ)

ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
S12 มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ	3.21	1.19	มาก
S13 มีทักษะในการเจรจา ต่อรอง ควบคุมคุณภาพ การนำส่งสินค้า ฯลฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.28	1.39	ปานกลาง
S14 มีความสามารถในการสร้างขวัญกำลังใจของทีมงานเพื่อความร่วมมือกันทำงานให้เสร็จ	3.64	0.81	มาก
S15 สามารถบริหารจัดการ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับฤดูกาล และธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง	3.95	0.77	มาก
S16 บริหารจัดการแก้ไขปัญหาเรื่องโรคพืช และโรคระบาดของพืช สามารถหาทางออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.72	0.71	มาก
S17 สามารถพัฒนาระบบขนส่ง (Logistic) ให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และถึงปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่น รถตู้ห้องเย็นขนาดเล็ก ใหญ่ ตามปริมาณที่เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียและเสื่อมสภาพของผลิตผลและเป็นการลดปัญหาเรื่องการใช้สารเคมี เพื่อให้ผลิตผลมีอายุยืนยาว	3.80	1.37	มาก
S18 สามารถลดล้างความเชื่อเก่าๆของเกษตรกร ในการทำการเกษตรแบบผิดวิธี ที่ส่งผลเสียต่อระบบนิเวศน์ที่เกื้อกูลกัน และไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือข้อกำหนด	4.23	0.78	มากที่สุด
S19 สามารถให้ความรู้แก่คู่ธุรกิจรายย่อย ที่รับงานไปทำต่อเช่น งานบรรจุภัณฑ์ ให้คำนึงถึงเรื่องการระงับการปนเปื้อนที่ติดกลับมาหลังจากมารับงานไปทำต่อ	4.04	1.10	มาก
S20 สามารถหาบุคลากรที่ทำงานวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ป้องกัน แก้ไข ปัญหาสมองไหล ขาดแคลนบุคลากร	3.59	1.18	มาก
รวม	3.76	0.71	มาก

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญใน

การทำงานของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
5.2.3 ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน

ตารางที่ 4 ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน

ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
A1 ต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	4.32	0.77	มากที่สุด
A2 ต้องมีความยุติธรรมในทุกด้าน ในการบริหารบุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน	4.03	0.63	มาก
A3 ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคลากรทุกระดับทุกวัฒนธรรมได้ง่าย	3.84	0.73	มาก
A4 ต้องมีความขยันอดทน ในงานเกษตรที่ต้องดูแลเอาใจใส่ตลอด 24 ชั่วโมง	3.73	0.71	มาก
A5 ต้องขยันเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เปิดกว้างการรับรู้ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและองค์กร	4.08	0.75	มาก
A6 ต้องมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ทั้งในหน้าที่และนอกหน้าที่	3.96	0.67	มาก
A7 ต้องเป็นผู้ที่มีวินัยในการทำงาน เป็นคนตรงต่อเวลา ให้เกียรติผู้อื่น	3.66	0.79	มาก
A8 ต้องเป็นผู้ที่รักบ้านเกิด รักครอบครัว รักประเทศ เพื่อการทำเกษตรที่ดีอย่างยั่งยืน	3.53	1.28	มาก
A9 ต้องเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี คิดบวก	3.60	0.89	มาก
A10 ต้องเป็นผู้ระเบียบวินัย มีแบบแผนในการทำงาน	3.73	0.78	มาก
A11 ต้องศึกษาและเข้าใจอย่างชัดเจนว่า พื้นที่ทำ การเกษตร ไม้มีความขัดแย้งหรือความแตกต่างกันในเรื่องแนวทางการผลิต ที่จะส่งผลต่อการผลิต และคุณภาพของผลิตผล	3.67	0.88	มาก

ตารางที่ 4 ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
A12 ควรมีส่วนในมน่านวผลัดคืนให้เกษตรกร พัฒนาผลิตผลพื้นเมืองในพื้นที่ให้สามารถขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นของ กลุ่มได้	3.70	1.25	มาก
A13 ต้องมีทัศนคติและแนวคิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.08	0.77	มาก
A14 ต้องมีความสัมพันธ์กับกลุ่ม /ชมรม /วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ และพื้นที่อื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	4.08	0.67	มาก
A15 ต้องปลูกฝังเกษตรกรให้มีจริยธรรม จิตสำนึก ตระหนักถึงผลเสียของ การปนเปื้อน เจือปน สิ่งแปลกปลอมกับผลิตผลอย่างลึกซึ้ง	4.25	0.75	มากที่สุด
รวม	3.88	0.61	มาก

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตร เพื่อสุขภาพ ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

5.3.1 ด้านความรู้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ ด้านความรู้

ขั้นที่	ตัวแปร พยากรณ์	b	Std. Error(b)	β	t	Sig
1	X14 (K14)	.223	.019	.302	11.564	0.000
2	X12 (K12)	.316	.007	.445	43.499	0.000
3	X7 (K7)	.078	.014	.116	5.666	0.000
4	X13 (K13)	.259	.016	.521	15.894	0.000
5	X3 (K3)	.081	.081	.113	4.432	0.000
6	X11 (K11)	.122	.009	.228	14.065	0.000
7	X8 (K8)	.168	.017	.233	9.735	0.000
8	X6 (K6)	-.093	.018	-.127	-5.178	0.000
9	X2 (K2)	.167	.034	.219	4.966	0.000
10	X1 (K1)	-.099	.035	-.134	-2.836	0.005

a = .102, R = .991 R² = .982, SE_{est} = .085

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญด้านความรู้ของผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 10 ตัวโดยตัวแปรทั้งหมด ร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยสำคัญด้านความรู้ของผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ

98.20 (R² = 0.982) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 0.085 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_1 = 0.102a + 0.223X_{14} + 0.316X_{12} + 0.078X_7 + 0.259X_{13} + 0.081X_3 + 0.122X_{11} + 0.168X_8 - 0.093X_6 + 0.167X_2 - 0.099X_1 \quad (1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{y1} = 0.302X_{14} + 0.445X_{12} + 0.116X_7 + 0.521X_{13} + 0.113X_3 - 0.228X_{11} + 0.233X_8 - 0.127X_6 - 0.219X_2 - 0.134X_1 \quad (2)$$

5.3.2 ด้านทักษะ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ ด้านทักษะ

ขั้นที่	ตัวแปร พยากรณ์	b	Std. Error(b)	β	t	Sig
1	X24 (S24)	.223	.014	.296	15.738	0.000
2	X8 (S8)	.192	.012	.257	16.110	0.000
3	X19 (S19)	.143	.016	.250	8.716	0.000
4	X25 (S25)	.145	.010	.216	15.249	0.000
5	X3 (S3)	.076	.010	.092	7.713	0.000
6	X4 (S4)	.066	.014	.084	4.661	0.000
7	X11 (S11)	.013	.002	.045	5.706	0.000
8	X18 (S18)	.112	.019	.139	5.928	0.000
9	X5 (S5)	-.071	.014	-.101	-5.144	0.000
10	X7 (S7)	.039	.008	.075	4.847	0.000

a = .427, R = .989 R² = .979, SE_{est} = .093

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ

ผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 10 ตัว โดย ตัวแปรทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยสำคัญด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ได้ร้อยละ 98.90 ($R^2 = 0.989$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 0.093 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_1 = 0.427a + 0.223X_{24} + 0.192X_8 + 0.143X_{19} + 0.145X_{25} + 0.076X_3 + 0.066X_4 + 0.013X_{11} + 0.112X_{18} - 0.074X_5 + 0.039X_7 \quad (3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{y1} = 0.296X_{24} + 0.257X_8 + 0.250X_{19} + 0.216X_{25} + 0.092X_3 + 0.084X_4 + 0.045X_{11} + 0.139X_{18} - 0.101X_5 + 0.075X_7 \quad (4)$$

5.3.3 ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของ

ผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน

ขั้นที่	ตัวแปรพยากรณ์	b	Std. Error (b)	β	t	Sig
1	X9 (A9)	.176	.021	.249	8.356	0.000
2	X11 (A11)	.195	.021	.273	9.454	0.000
3	X7 (A7)	.239	.014	.299	16.872	0.000
4	X15 (A15)	.213	.016	.254	13.084	0.000
5	X2 (A2)	.120	.020	.121	5.898	0.000

a = .192, R = .968 $R^2 = .937$, $SE_{est} = .158$

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ตัว โดยตัวแปรทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยสำคัญด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

ได้ร้อยละ 93.8 ($R^2 = 0.937$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 0.158 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

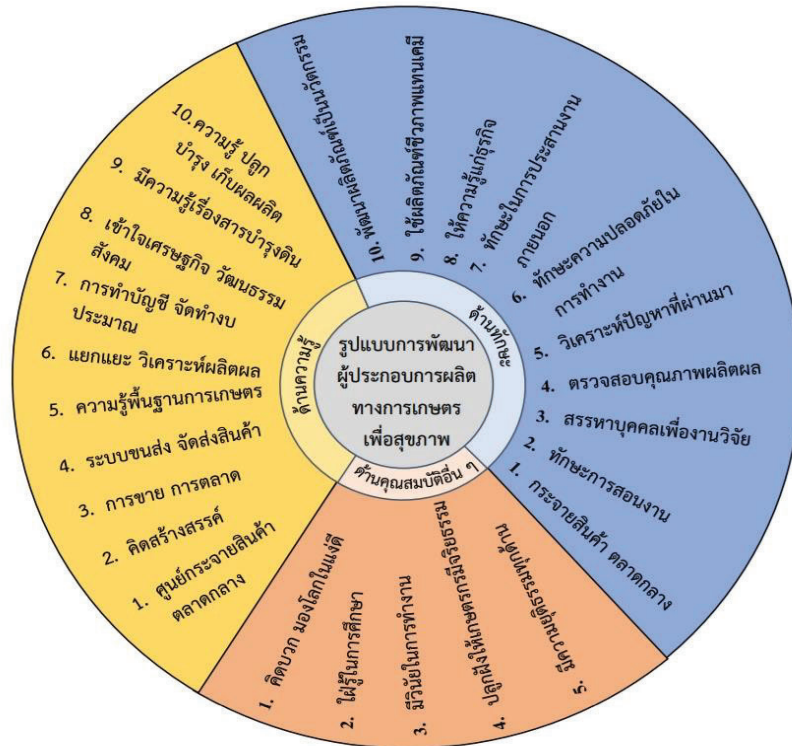
$$\hat{Y}_1 = .192a + .176X_9 + .195X_{11} + .239X_7 + .213X_{15} + .120X_2 \quad (5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{y1} = .249X_9 + .273X_{11} + .299X_7 + .254X_{15} + .121X_2 \quad (6)$$

5.4 รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

รูปแบบการพัฒนา (Development Model) ผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพฉบับสมบูรณ์สื่อด้วยแผนภาพ (Diagram Model) ซึ่งรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิต 3 กลุ่มและในองค์ประกอบหลักทั้ง 3 กลุ่มที่กล่าวมา จะประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในจำนวนที่แตกต่างกัน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยด้านความรู้ 2) ปัจจัยด้านทักษะ และ 3) ปัจจัยด้านคุณสมบัติอื่น ๆ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาในรูปแบบผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ พบว่าองค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพประกอบด้วย

6.1 ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ คือ สารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติ [8] สอดคล้องกับ Tiwana [9] การประสมประสานระหว่างประสบการณ์ ค่านิยม ความรอบรู้ในบริบท เป็นการนำเอาประสบการณ์กับสารสนเทศใหม่ ๆ มาผสมเข้าด้วยกันและถูกนำไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ที่สอดคล้องกับกิริติ ยศยิ่งยง ที่กล่าวถึงความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องการรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เป็นข้อมูลที่มีอยู่ในตัวของบุคคลซึ่งจำเป็นต่องานและหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยองค์ประกอบหลัก ด้านความรู้ของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1) มีความรู้เกี่ยวกับศูนย์กระจายสินค้า ตลาดกลางผลิตผลทางการเกษตรเพื่อผลิตผลเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะ 2) มีความรู้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อหาแนวทางให้ลูกค้ามีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ 3) มีความรู้ด้านการขาย การตลาด มองเป้าหมายชัดเจน ติดตามวิเคราะห์อย่างเป็นอย่างระบบ 4) มีความรู้เกี่ยวกับระบบขนส่ง จัดส่ง

สินค้า (Logistic) เพื่อให้บริการในประเทศ (จักรยานมอเตอร์ไซด์ รถบรรทุกขนาดเล็ก รถบรรทุกขนาดใหญ่ รถไฟ เครื่องบิน (Cargo) ฯลฯ เพื่อรองรับผลิตผลเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะ 5) มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่อง ดิน น้ำ แสงแดด 6) มีความรู้ความสามารถในการแยกแยะวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) (SWOT) 7) มีความรู้ด้านการทำบัญชี จัดทำงบประมาณ การประเมินผล 8) เข้าใจอย่างชัดเจนว่า พื้นที่โดยรอบที่ทำการเกษตร มีสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคมโครงสร้างการจ้างแรงงาน 9) มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่องปุ๋ย สารอาหารที่ใส่ในดิน บำรุงดินและ 10) มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร เรื่องวิธีการปลูก ดูแลบำรุง และการเก็บผลผลิต

6.2 ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ คือ สิ่งที่บุคคลรู้และสามารถทำได้เป็นอย่างดี และต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถที่จะปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว [10] โดยองค์ประกอบหลัก ด้านทักษะ หรือความเชี่ยวชาญในการทำงานของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1) สามารถผลักดันและจัดการศูนย์กระจายสินค้าตลาดกลางผลิตผล

ทางการเกษตรที่ให้เป็นตลาดกลางเพื่อผลิตผลเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะ 2) มีทักษะเกี่ยวกับด้านการสอนงานแก่เกษตรกรโดยเฉพาะ เรื่องมาตรฐาน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติของการทำเกษตรแต่ละชนิด (เช่น เกษตรอินทรีย์, เกษตรปลอดภัย, เกษตรทั่วไป) อย่างเข้าใจและให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด 3) สามารถหาบุคลากรที่ทำงานวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ป้องกันแก้ไขปัญหาสมองไหล ขาดแคลนบุคลากร 4) สามารถตรวจสอบคุณภาพ ผลิตผลทางการเกษตรโดยห้องปฏิบัติการ (Lab) มาตรฐานและวิเคราะห์ผลได้อย่างถูกต้อง 5) สามารถทบทวนปัญหาในการผลิตที่ผ่านมา พร้อมเน้นย้ำวิธีป้องกันและวิธีแก้ไขให้แก่เกษตรกร 6) สามารถทบทวนเน้นย้ำเรื่องชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงานแก่เกษตรกรทุกครั้ง 7) มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ 8) สามารถให้ความรู้แก่คู่ธุรกิจรายย่อย ที่รับงานไปทำต่อเช่น งานบรรจุภัณฑ์ ให้คำปรึกษาเรื่องการระวางการปนเปื้อนที่ติดกลับมา 9) เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพแทนการใช้สารเคมี (กรณีไม่ใช่กลุ่มเกษตรอินทรีย์) และ 10) สามารถใช้ทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นนวัตกรรมได้

6.3 ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน คือ การแสดงออกเป็นวิธีคิดและพฤติกรรมในการทำงานที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง [11] โดยองค์ประกอบหลัก ด้านคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ของผู้ประกอบการที่เป็นแรงขับเคลื่อน ประกอบด้วย 1) มองโลกในแง่ดี คิดบวก (Positive Thinking) 2) มีความใฝ่รู้ในการศึกษาและทำความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า พื้นที่ทำการเกษตร ไม่มีความขัดแย้งหรือความแตกต่างกันในเรื่องแนวทางการผลิต ที่จะส่งผลต่อการผลิต และคุณภาพของผลิตผล 3) มีวินัยในการทำงาน เป็นคนตรงต่อเวลา ให้เกียรติผู้อื่น 4) มีนิสัยชอบและมุ่งมั่นปลูกฝังเกษตรกรให้มีจริยธรรม จิตสำนึก ตระหนักถึงผลเสียของการปนเปื้อน เจ็บปน สิ่งแปลกปลอมกับผลิตผล อย่างลึกซึ้ง และ 5) มีความยุติธรรมในทุกด้าน ในการบริหารบุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน

จากองค์ประกอบหลักและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของทั้ง 3 ด้าน ที่ได้กล่าวมา สามารถจำกัดความได้ถึงสมรรถนะของผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ [11], McClelland [12]

และ Spenser and Spencer [13] ที่ได้กล่าวถึงสมรรถนะคือ คุณลักษณะพื้นฐานที่ซ่อนอยู่ในตัวของบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้สำเร็จ โดยสมรรถนะที่สำคัญ 3 อย่าง คือ ความรู้ ทักษะ และความสามารถอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความรู้ และทักษะที่จะผลักดันบุคคลให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเหนือกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคู่มือการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ จะบังเกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้ประกอบการที่ทำการเกษตรจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและองค์กร เพราะระเบียบข้อบังคับในการทำการเกษตรของแต่ละฝ่าย มีเงื่อนไขและข้อปฏิบัติที่รัดกุมในเรื่องความปลอดภัยที่สมบูรณ์อยู่แล้ว มิใช่เป็นปัญหาใหม่แต่อย่างใด คำแนะนำเรื่องการปลูกจิตสำนึก ความซื่อสัตย์ต่อตนเองในทุก ๆ ด้านจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปใช้ร่วมกับรูปแบบการพัฒนารูปแบบผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับการเกษตรเพื่อสุขภาพต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการ ผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพไปปรับใช้ ผู้ที่นำไปใช้ต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของบุคคลเพื่อที่จะทำให้การพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพเกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากพื้นฐานของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางการเกษตร ทุนทรัพย์ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ภูมิประเทศที่ใช้ทำการเกษตร และประสบการณ์การทำงานทางเกษตร เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการผลิตทางการเกษตรเพื่อสุขภาพตามขนาดของกิจการ เช่น ขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ โดยเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

7.2.2 ควรทำการศึกษาคู่ประกอบในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความรู้ความสัมพันธกับผู้บริโภค ในองค์ประกอบขององค์กรต้องมีความรู้ ประชาชนชาวบ้าน นวัตกรรมที่ชาวบ้านยังเข้าไม่ถึง

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] Plant Standard and Certification Division, "Operation Manual (Standard Operating Procedure: SOP)," 2014. [Online]. Available: <http://www.gap.doa.go.th>. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai)
- [2] Office of The National Economic and Social Development Board, "National Strategic Plan for Organic Farming No. 1," 2008. [Online]. Available: <http://www.greenet.or.th/library/book/746>. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai)
- [3] Planning Division, Department of Livestock Development, "National Strategy for Organic Farming Development 2017-2020," 2017. [Online]. Available: <http://planning.dld.go.th/th/index.php/th/plan-menu/574-2560-2564>. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai)
- [4] National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards, "National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards Driven to Develop Agricultural and Food Products to Thailand 4.0," 2017. [Online]. Available: https://www.technologychaoban.com/uncategorized/article_21124. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai)
- [5] Thailand Pesticide Alert Network (Thai – PAN), "Residual of Pesticide in Hydroponics Vegetables are higher than that of Conventional Vegetables," 2017. [Online]. Available: <http://www.thaipan.org/node/879>. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai).
- [6] Health Education Division, "Danger! Thai vegetables found almost 100% residue of chemicals," 2016. [Online]. Available: <http://www.hed.go.th/news/5925>. [Accessed 5 December 2017]. (in Thai)
- [7] T. Yamane, *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition, New York: Harper and Row Publishers, 1973.
- [8] V. Panich, *Knowledge Management in the Social and Economic Knowledge Base*, Bangkok: The Knowledge Management Institute, 2002. (in Thai)
- [9] A. Tiwana, *The knowledge Management Toolkit: Practical Techniques for Building a Knowledge Management System*, New Jersey: Prentice-Hall, 2000.
- [10] D. Chanchareon, "Knowledge management with Human Recourse Development," *Human Resource Development Journal*, vol. 2, no. 1, pp. 252-265, 2006. (in Thai)
- [11] T. Roopsing, *Human Resource Management*, Bangkok: Textbook Publishing Center Kmutnb, 2016. (in Thai)
- [12] D. C. McClelland, *The Achieving Society*, Princeton, NJ.: Van Nostrand, 1970.
- [13] M. Spencer and M. Spencer, *Competence at work : Model for superior performance*, New York: Wiley, 1993.